

Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут агротехнологій,
селекції та екології
Кафедра рослинництва

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

**«Урожайність та якість продукції
рослинництва за сучасних технологій
вирощування»**

присвячена 90 – річчю з дня народження
професора Г. П. Жемели

**30 вересня 2023 року
м. Полтава**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova

**Урожайність та якість продукції рослинництва
за сучасних технологій вирощування,
присвячена 90-річчю з дня народження
професора Г. П. Жемели**

Матеріали
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
30 вересня 2023 року

Полтава
2023

УДК 633:631.559:006.015.5:631.5
У 71

Редакційна колегія:

Гангур В. В. – завідувач кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Бараболя О. В. – доцент кафедри рослинництва, завідувач Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели факультету агротехнологій та екології Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Ляшенко В. В. – доцент кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Шакалій С. М. – доцент кафедри рослинництва, фахівець другої категорії Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели факультету агротехнологій та екології Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук.

Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 30 верес. 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. 258 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели, за результатами досліджень щодо: перспективних напрямів вирощування продукції рослинництва; якості, стандартизації та сертифікації продукції рослинництва; актуальних проблем інноваційної економіки в АПВ; інформаційних технологій, VR технологій в агровиробництві; інноваційних напрямів зберігання та переробки продукції рослинництва.

Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика урожайності й якості продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

© Автори тез, включені до збірника, 2023

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

Писаренко В. М., Крупська Н. Ю.

Особливості формування чоловічих і жіночих квіток у кабачків в залежності від факторів навколишнього середовища	87
<i>Піщаленко М. А., Кіреєв Ю. О.</i>	
Особливості сучасних напрямків селекції кабачка	90
<i>Піщаленко М. А., Коваленко О. В.</i>	
Аналіз впливу рівня інтенсивності хімізації на якість продукції цибулі ріпчастої	92
<i>Піщаленко М. А., Красюк В. В.</i>	
Особливості системи захисту баклажанів від комплексу фітофагів в умовах захищеного ґрунту	94
<i>Піщаленко М. А., Цюра О. С.</i>	
Вплив елементів технології вирощування на якісні показники салату посівного	96
<i>Поліщук Д. О., Пашова В. Т.</i>	
Ефективність захисту ячменю озимого від шкочинного впливу фітопатогенів і шкідників на початкових етапах росту в умовах Степу України	98
<i>Потапов А. В., Грабовський М. Б., Лозінський М. В., Качан Л. М., Городецький О. С.</i>	
Формування сухої маси рослинами буряків цукрових залежно від застосування мікродобрив та фунгіцидів	100
<i>Прилуцький С. П., Коркоц А. Б.</i>	
Радіаційний гормезис – ефект підвищення врожайності основних сільськогосподарських культур рослин	103
<i>Рудник І. М., Юрченко С. О.</i>	
Стимулятори росту рослин на посівах кукурудзи на зерно	105
<i>Стародуб В. І., Ткач Є. Д., Бунас А. А.</i>	
Фітотоксичний вплив гербіцидів в агроценозі буряку цукрового	107
<i>Степаненка Б. В., Юрченко С. О.</i>	
Ефективність застосування цинку за вирощування кукурудзина зерно	109
<i>Тараненко С. В., Тетерюк Р. С.</i>	
Перспективний напрямок вирощування міскантуса гігантського, як засобу відновлення біологічної складової ґрунту, для ефективного використання деградованих земель	111
<i>Томницький А. В., Грановська Л. М., Резніченко Н. Д.</i>	
Формування продуктивності короткоротаційної зрошуваної сівозміни за різних систем обробітку ґрунту	113
<i>Тригуб О. В., Ляшенко В. В.</i>	
Використання гречки як фактору підвищення економічної ефективності рослинництва	116

Рівні резистентності згодом знизилися, завдяки широкому впровадженню біологічних засобів захисту та використанню нових класів токсичних речовин для чергування. Однак, як показують дослідження, толерантні рівні резистентності в популяціях залишилися і є тим фоном, на якому при токсичному навантаженні можуть формуватися резистентні популяції і до сучасних засобів, включаючи мікробіологічні. Аналіз асортименту пестицидів показує, що основне навантаження при захисті рослин від попелиць, тепличної білокрилки та трипсів припадала на фосфорорганічні та піретроїдні інсектициди. Однак у теплицях досить часто виникає ситуація, коли застосування тільки біометоду недостатньо, тому в арсеналі засобів захисту необхідно мати і препарати, що дозволяють швидко знизити чисельність фітофагів. Особливо актуальним на сьогодні є пошук токсикантів з вибірковою дією щодо корисних членистоногих.

Список використаних джерел

1. Інтегрований захист рослин / В. М. Писаренко та ін. ; вид. 2-ге, доп. та перероб. Полтава : ФОП Смірнов А. Л., 2020. 245 с.

Піщаленко Марина Анатоліївна

канд. с.-г. наук, доцент

ORCID ID: 0000-0001-8954-8256

Цюра Олексій Сергійович

здобувач вищої освіти СВО магістр

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава, Україна

ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ САЛАТУ ПОСІВНОГО

Сорт – основна ланка технології, тому важливе значення має розробка та вивчення впливу елементів технології вирощування на якісні показники сортів салату. На сьогодні встановлено ефективність розсадного способу вирощування та площу живлення качанного салату. Розсадний спосіб забезпечує надійну приживаність, інтенсивне зростання і утворення найбільш життєздатних рослин, що відбувається через подовжений вегетаційний період і раннє надходження продукції; у розсаді салату з плівкових теплиць підвищується вміст цукрів, аскорбінової кислоти, хлорофілу.

Схема та щільність посадки визначає площу живлення, її конфігурацію. Щільність посадки впливає на конкуренцію всередині агроценоза і, як наслідок,

на зростання, розвиток та врожайність як окремих рослин, так і всього посіву. Найбільший урожай при вирощуванні на стандартних грядках качанного салату забезпечує трирядне розміщення рослин з міжряддями 60–70 см та відстанню в ряду: для скоростиглих сортів – 15–20 см, для середньостиглих – 20–25 см, для пізньостиглих 25–30 см [1]. Схеми посадки істотно впливають на проходження фенологічних фаз і вегетаційного періоду в цілому. Збільшення площі харчування підвищує як масу коренів, так і вегетативну масу рослин. Збільшення щільності посадки рослин салату збільшує індекс листової поверхні, покриття поверхні ґрунту, поглинання ФАР та врожайність. Маса рослин салату, їх висота та кількість листя лінійно зменшуються із зростанням щільності посадки внаслідок зменшення вмісту цитокінінів, які беруть участь у гормональній регуляції ростової відповіді на збільшення щільності посадки.

Вплив термінів вирощування на сорти салату різних типів у плівкових теплицях у весняному обороті обумовлено збільшенням довжини світлового дня, зростанням та амплітудою коливання температури повітря протягом доби, що позначається на зростанні, розвитку, врожайності та біохімічному складі рослин. У роботах ряду авторів відзначено суттєві сортові відмінності за часом настання фази технічної стиглості у салату в межах одного обороту у різних кліматичних зонах. Збільшення довжини дня скорочує терміни настання технічної стиглості, збільшує швидкість наростання листя салату та величину чистої продуктивності фотосинтезу [2].

Селекціонерами створені сорти як володіють толерантністю до терміну посадки та стабільною врожайністю, так і найбільш врожайні за певних умов вирощування, що зумовлено біологічними особливостями сорту. Затримка з висаджуванням розсади у весняному обороті плівкових теплиць призводить до зменшення товарного врожаю за рахунок раннього переходу в генеративну фазу розвитку. Можливе вирощування качанного салату в плівкових теплицях із середини квітня, але висока частка пухких качанів. У весняному обороті плівкових теплиць спостерігалася тенденція до збільшення сухої речовини та аскорбінової кислоти у листі. Вміст сирого протеїну у різних сортів коливався від 0,66 до 2,55 %, фосфору – 0,03–0,07 %, калію – 0,31–0,53 %. В умовах Полтавської області найбільшою продуктивністю відрізнялися сорти з хрумким типом листка, як у весняно-літньому обороті, так і в літньо-осінньому. Всі зразки салату найбільшу врожайність мали у весняно-літньому обороті плівкових теплиць, перевищуючи врожайність у літньо-осінньому обороті більш ніж у 2–2,5 рази. Найбільший вміст аскорбінової кислоти, цукрів, сухої речовини був за умов весняно-літнього обороту. Відзначено підвищення вмісту нітратів у продукції, вирощеній у літньо-осінній період, через зменшення довжини світлового.

В Україні вирощують салат у весняному обороті посівом насіння у ґрунт із третьої декади квітня, а для отримання раннього врожаю у плівкових теплицях

посів на розсаду виробляють у першу–другу декади березня. Настання технічної стиглості у сортів листового типу відбувається на 40–50 добу, у качаних і напівкачаних сортів – на 51–87 та 46–73 добу відповідно [1]. Вміст сухої речовини у качанах становить 6,30–6,57 %. Вміст цукрів – 1,45–1,55 %; аскорбінової кислоти – 23,64–24,70 мг/100 г [1]. Найбільш короткий період від сходів до технічної стиглості сортів салату листового типу відзначений при літніх строках посіву. Це пояснюється прискоренням зростання та швидким переходом до репродуктивної стадії розвитку, що обумовлено вищою температурою повітря.

Осінній обіг характеризується зниженням рівня освітленості, скороченням довжини дня та температури повітря та збільшенням вологості повітря, що сприяє формуванню більш потужного листового апарату та утворенню щільних качанів [1]. При посіві салату у відкритий ґрунт у третій декаді липня ранні сорти починають формувати стрілку до середини вересня. Сорти качанного типу з хрусткими, високими нижніми листками які переважають в осінньому обігу, більш стійкі до враження гнилями і борошнистою россою.

Список використаних джерел

1. Петриченко В. Ф., Лихочвор В. В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур : підручник ; 5-те вид., виправ., допов. Львів : Українські технології, 2020. 806 с.
2. Інтегрований захист рослин / В. М. Писаренко та ін. ; вид. 2-ге, доп. та перероб. Полтава : ФОП Смірнов А. Л., 2020. 245 с.

Поліщук Денис Олександрович
здобувач вищої освіти СВО магістр

Пашова Валентина Трифонівна

канд. с.-г. наук, доцент

ORCID ID: 0000-0001-9377-7828

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
м. Дніпро, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХИСТУ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО ВІД ШКОДОЧИННОГО ВПЛИВУ ФІТОПАТОГЕНІВ І ШКІДНИКІВ НА ПОЧАТКОВИХ ЕТАПАХ РОСТУ В УМОВАХ СТЕПУ УКРАЇНИ

За вирощування ячменю озимого в агроценозах відбувається його ушкодження і ураження патогенами і фітофагами на всіх етапах онтогенезу [1]. Особливо рослини потерпають від дії цих організмів на перших етапах росту [2].